

KUNSTIAINED

Ainekava 10.–11.klassile.

Ainekava sisu on suunatud õpilase isiksuse terviklikule kunstilisele ja esteetilisele arengule tutvumise kaudu maailma eri kultuuripiirkondade kunstidega.

Kunstiainete õpetuse **eesmärk** on kujundada õpilastes kunstivaldkonna mõistmiseks vajalik võtmepädevuste, interdistsiplinaarsete ja ainealaste pädevuste süsteem tunnetus-, tõlgendamise-, loomis- ja hindamisprotsesside abil. Eesmärgi saavutamist toetavad õppes järgmiste **ülesanded**:

- maailma erinevate kultuuripiirkondade kunsti tutvustamine õpilastele, arusaamise kujundamine erinevate kultuuride koosmõjust, inimkonna kultuuri- ja kunstipärandi säilitamise vajaduse teadvustamine;
- rahvusliku identiteedi kasvatamine, teadlikkus enda seotusest Ukraina kultuuripärandiga koos kultuurilise ja kunstilise mitmekesisuse teadvustamisega;
- õpilase isiksuse loominguliste ja suhtlemisomaduste kujundamine, nende motiveerimine enda kunstialaseks harimiseks ja kunstilise eneseväljenduse oskuste kasutamiseks;
- kunstiteoste, kaasaegsete ja keskkonnanähtuste esteetiline hindamine (sh meediasisu ja internet); kunsti ja inforuumi mõju kriitiline hindamine isiklike ja sotsiaalsete väärtuste kujunemisel; kunsti ja sotsiaalkultuurilise keskkonna vaheliste seoste teadvustamine; erinevate rahvaste kunst.

Ainekava lähtub terviklikkuse, järjepidevuse, süsteemsuse ja sisu variatiivsuse, rahvuslike ja üldinimlike väärtuste orgaanilise ühtsuse põhimõtetest; õppimisele lähenetakse isiksusekesksest, tegevuspõhiselt, integreerivalt ja pädevuspõhiselt. Isiksusekeskne lähenemine on suunatud õpilaste kunstihuvide, individuaalsete kunstiliste kallakute ja võimete arendamisele. Tegevuskäsitlus on suunatud erinevate kunstide alaste oskuste arendamisele ning nende rakendamise võimaluste mõistmisele haridus- ja sotsiaalkultuurilises keskkonnas. Integreerivat lähenemist rakendatakse erinevate kunstiliikide seostamisel õppeaine sees, interdistsiplinaarsete seoste tuvastamisel teiste õppeainetega, õppeprotsessis omandatud kunstikogemuse levitamisel sotsiaalkultuurilises keskkonnas. Pädevuspõhine lähenemine aitab kaasa aineliste, kunstiliste, interdistsiplinaarsete- ja võtmepädevuste kogumi kujunemisele.

Kunstipädevus (muusikaline-, visuaalne-, koreograafiline-, teatri-, ekraanialane) kujundab õpilastes võimekuse kunstivaldkonnas kognitiivseks ja praktiliseks tegevuseks. Kunstipädevuse kujunemisel omandavad õpilased kunstivaldkonna teadmiste ja ideede süsteemi (*teadmiste komponent*), kunstilisi ja loomingulisi kogemusi (*tegevuse komponent*), kunsti ja kunstilise tegevuse haridusväärtusi (*väärtuste komponent*).

Kunstiainete õppimisel kujunevad õpilastel interdistsiplinaarsed pädevused – oskus rakendada õppetegevuses ja ühiskonnas integreeritud kunstiteadmiste, oskuste, esteetiliste väärtuste süsteemi, kasutades teistes õppeainetes omandatud kogemusi.

Kunst mängib olulist rolli võtmepädevuste kujunemisel, seda eelkõige järgmistes protsessides:

- 1) kunstiteoste analüüs emakeeles/riigikeeles, arutelu, esitus; teiste maade kunstiteoste tajumine ja nende tõlgendamine, arvestades nende maade kultuuri eripära (*suhtlemisoskus emakeeles/riigikeeles, võõrkeeltes*);
- 2) arvutusoskuste rakendamine täpseid mõõtmisi nõudvate kunstiliste kujutiste (*kolmemõõtmelised, tasapinnalised jne*) loomiseks (*matemaatikapädevus*);
- 3) loodusteaduste (akustika, optika, keemia jne.) teadmiste rakendamine keskkonna ja loodusnähtuste taastootmisel kunsti abil; tehniliste vahendite kasutamine kunstiliste ideede elluviimiseks (*loodusteaduste ja -tehnoloogia baaspädevus*);
- 4) kaasaegsete digitehnoloogiatega kasutamine kunsti tunnetamiseks ja loomiseks (*info- ja digipädevus*);
- 5) oma kunstihuvide ja -vajaduste väljendamise oskuse kujundamine; oma aja planeerimine ja korraldamine tunnetuseks, tajumiseks, kunstiloomeks või kunsti kaudu eneseväljendamiseks; ratsionaalne ajakasutus kultuuriliste vajaduste rahuldamiseks, kunstilise informatsiooni hankimiseks, töötlemiseks jms (*elukestva õppimise pädevus*);
- 6) uute ideede, nende kunstilise lahenduse võimaluste pakkumine, enda loominguliste saavutuste tutvustamine (*algatusvõime ja ettevõtlikkus*);
- 7) tõhus koostöö meeskonnas, eelkõige avalike kunstiprojektide elluviimisel; keskkonna kujundamisel (*sotsiaalne- ja kodanikupädevus*);
- 8) rahvuskultuuri edendamine oma kunstilise ja loomingulise tegevuse kaudu; austuse ja sallivuse näitamine maailma kultuurilise mitmekesisuse vastu; inimkonna kunstipärandi säilitamise vajaduse teadvustamine (*kultuuriteadlikkus ja kultuurilise eneseväljenduse pädevus*);
- 9) kunsti kasutamine emotsioonide, tunnete ja kogemuste väljendamiseks ning oma emotsionaalse seisundi

korrigeerimiseks (*keskkonnaalase kirjaoskuse ja tervisliku eluviisi pädevus*).

Kunstiainete õpetuse eripäraks on selle varieeruvus. Keskendudes õppekava nõuetele ja teemadele teeb õpetaja iseseisvalt järgnevat:

- valib õpetamisviisid ja praktilised ülesanded, kunstiteosed tajumisharjutusteks, keskendudes nende kõrge kunstilise kvaliteedi kriteeriumile ja erilisele seosele konkreetse piirkonna kultuuriga;
- määrab konkreetse õppeteema õppimiseks tundide mahu, õppeteemade käsitlemise järjekorra, omab vajadusel õigust õppeaasta sees teemade õppimise järjekorda muuta.

Õpilaste põhitegevused gümnaasiumi kunstiõppes on kunstiteoste tajumine, tõlgendamine ja hindamine; kunstinähtuste tundmine, kunstiline ja loominguline eneseväljendus, **mis peavad olema omavahel tasakaalus.**

Kunstiainete õpitulemuste hindamine põhineb positiivsel suhtumisel igasse õpilasesse. Hinnatakse mitte puudujääkide ja valearvestuste taset, vaid isiklike saavutuste edenemise taset. Seetõttu on kunstiõppe tulemuste kontrollimise ja hindamise kriteeriumiks õpilase isikliku arengu dünaamika ja tema suhtumine aine omandamisse.

Kahtlemata on kunstivaldkonnas oma osa õpilaste kunstilistel võimel (muusikaline kuulmine, laulmisvõime, rütmitaju, värvitunnetus, proportsioonitunnetus, pilditaju jne), mis võivad mõjutada õpilaste õpitulemusi. Objektiveerimiseks hindamiseks peaks arvestama ühelt poolt õpilaste saavutusi erinevates tegevustes, teisalt nende suhtumist õppeainesse, aktiivsust ja algatusvõimet, mis võimaldab tõhusamalt jälgida õpilaste isiklikku arengut ja pingutust enesearengus. Seetõttu on ülimalt oluline individuaalne ja diferentseeritud lähenemine hindamisele. Peamised hindamise liigid on: jooksev, temaatiline ja lõplik (semester ja aasta). Täiendavad vahendid õpilaste tunnetusliku tegevuse stimuleerimiseks on enesehindamine ja ühistegevuse tulemuste hindamine etteantud kriteeriumide alusel.

Kunstiainete seostamiseks teiste õppeainetega on kasutusel *läbivad sisuteemad* – sotsiaalselt olulised läbivad teemad, mis aitavad kaasa õpilaste arusaamale ühiskonnast kui tervikust ja arendavad oskust rakendada teadmisi erinevates olukordades. Läbivate sisuteemade sisu on hariduse põhisisu komponent ja realiseerub asjakohaste tõlgenduste, näidete ja õppemeetodite, läbivate kooliprojektide loomisel (eelkõige läbivatel teemadel põhineva loovtöö kaudu) või õppeaineid lõimides.

Läbivad sisuteemad gümnaasiumis on: "Keskkonnaturvalisus ja säästev areng", "Kodanikuvastutus", "Tervis ja ohutus", "Ettevõtlikkus ja finantskirjaoskus".

- Läbiva sisuteema „Keskkonnaturvalisus ja säästev areng“ eesmärk on kujundada õpilastes sotsiaalset aktiivsust, vastutus- ja keskkonnateadlikkust ning teadlikkust säästvas arengu olulisusest, mõeldes tulevastele põlvkondadele. Läbiva teema realiseerimine toimub kunstiteoste põhjal ning kunsti- ja loometegevuse kaudu, kujundades õpilaste emotsionaalsust ja väärtushoiakuid; kujundades läbi eneseteadvuse osana maailmast, milles kõik on omavahel seotud; rahvuslike ja piirkondlike väärtuste ühtsuse ning globaalsete inimlike prioriteetide mõistmise.
- Läbiv sisuteema "Kodanikuvastutus" on suunatud oma riigi vastutustundliku kodaniku kasvatamisele. Oluliseks komponendiks on õpilaste kultuurilise eneseteadvuse kujundamine - oskus mõista kultuuri rolli mõtte- ja käitumisviisi kujundamisel, austus oma rahva kultuuripärandi vastu ja tolerantsus teiste rahvaste kunstipärandi suhtes; teadlikkus oma tähtsusest ja vastutus oma inimeste kaasamise eest. Seda tehakse õpilaste tutvustamisel Ukraina kunsti saavutustega, eelkõige maailma kunstipärandi kontekstis.
- Läbiva sisuteema „Tervis ja ohutus“ eesmärk on kujundada vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt täisväärtuslik ühiskonna liige, kes on suuteline säilitama tervislikku eluviisi ja looma turvalise elukeskkonna. Selle realiseerimine kunsti abil soodustab emotsionaalse intelligentsuse arengut ning isiksuse intellektuaalse ja emotsionaalse sfääri ühtlustamist. See toimub õpilaste teadvustamise protsessis läbi kunsti mõju inimese emotsionaalsele sfäärile; eelkõige ümbritseva maailma mõistmisel emotsionaalsete ja kujundlike teadmiste kaudu, mis põhinevad erinevate kunstiliikide sünteesil; tutvumisel kunstiteraapia elementidega, mis aitavad rikastada õpilaste emotsionaalset ja tundesfääri.
- Läbiva sisuteema „Ettevõtlikkus ja finantskirjaoskus“ eesmärk on kujundada algatusvõimelist inimest,

kes suudab planeerida ja saavutada eesmärke, arendada oma juhtimisoskusi jmt. See realiseerub läbi õpilaste suutlikkuse oma tugevaid ja nõrku külgi tuvastada, motiveerides õpilasi leidma loomingulisi algatusi ja edendama nende elluviimist; praktilise kunsti- ja loometegevuse kaudu (individuaalselt ja kollektiivselt).

Ainekava temaatiline ülesehitus

Nr.	10. klass
1	Aafrika kultuuripiirkonna kunst
2	Ameerika kultuuripiirkonna kunst
3	Kaug-Ida kultuuripiirkonna kunst
4	India kultuuripiirkonna kunst
5	Araabia-moslemi kultuuripiirkonna kunst
	11. klass
1	Euroopa kultuuripiirkonna kunst
2	Euroopa kultuuripiirkonna kunst. Ukraina

10. klass

(52,5 õppetundi sh 1,5 tundi nädalas ja 3 tundi varuaeg)

Oodatavad õpitulemused	Õppematerjali sisu
<p>Õpilane: <i>Teadmiste komponent</i> nimetab Aafrika kultuuripiirkonna kunstile iseloomulikke jooni; toob näiteid Aafrika kultuuripiirkonna kunsti mõjust kaasaegses kunstis; <i>Tegevuse komponent</i> iseloomustab Aafrika kultuuripiirkonna kunsti; näitab üles initsiatiivi luua kunsti Aafrika kultuuripiirkonna kunstistiilis; <i>Väärtuskomponent</i> väljendab väärtustatud suhtumist Aafrika kultuuripiirkonna kunsti; määrab oma emotsioonid piirkonna kunstiteoste tajumisel, iseloomustab nende mõju.</p>	Aafrika kultuuripiirkonna kunst
<p>Õpilane: <i>Teadmiste komponent</i> nimetab väljapaistvaid kunstinähtusi, mis iseloomustavad Ameerika kultuuripiirkonda (Põhja-Ameerika, Ladina-Ameerika); <i>Tegevuse komponent</i> analüüsib ja tõlgendab Ameerika kultuuripiirkonna erinevate kunstide teoste kunstilisi ja keelelisi eripärasid; analüüsib meediasisu esteetilistel kaalutlustel; toob näiteid inforuumi mõjust esteetilise maitse kujunemisele; algatab loomingulisi ülesandeid erinevat tüüpi kunstilistes tegevustes (näiteks vokaalteoste esitamine <i>jazz-i, rock 'n' roll</i> stiilis; koolimuusikali loomine jne), eelkõige digitehnoloogiat kasutades. <i>Väärtuskomponent</i> avaldab hindavaid seisukohti, näitab väärtushoiakut erinevate kunstide teostesse; põhjendab seisukohti;</p>	Ameerika kultuuripiirkonna kunst (Põhja-Ameerika, Ladina-Ameerika)

<p>osaleb aruteludes Ameerika kultuuri regiooni kunsti rollist maailma kunstipärandis; on teadlik kunsti mõjust enda emotsionaalsele seisundile.</p>	
<p>Õpilane <i>Teadmiste komponent</i> nimetab Kaug-Ida kultuuripiirkonna kunstiliike/ kunstinähtusi – „visiitkaarte“; toob näiteid erinevate kultuuride koosmõjust kaasaegses kunstis; <i>Tegevuse komponent</i> tunneb tajumisprotsessi kaudu ära Kaug-Ida kultuuripiirkonna erinevat tüüpi kunstiteosed; analüüsib, tõlgendab Kaug-Ida kultuuripiirkonna eri kunstiliikide teoseid, avab selle iseloomulikud jooned (kunstilis-keelelised, kujundlikud); võrdleb maailma erinevate kultuuripiirkondade kunsti eripärasid; väljendab soovi täita kunstilisi ja loomingulisi ülesandeid Kaug-Ida kultuuripiirkonna kunstistiilis; kasutab omandatud kunstikogemust loominguliseks eneseteostuseks (eelkõige keskkonna kujundamiseks); <i>Väärtuskomponent</i> näitab väärtuslikku suhtumist kunstiteostesse; osaleb aruteludes Kaug-Ida kultuuripiirkonna kunsti mõjust kaasaegse kunsti arengule; argumenteerib oma seisukohta; liigitab emotsioone piirkonna kunsti tajumisest; selgitab nende mõju nende enda emotsionaalsele seisundile.</p>	Kaug-Ida kultuuripiirkonna kunst
<p>Õpilane <i>Teadmiste komponent</i> nimetab kunste, mis ilmekalt esindavad India kultuuripiirkonda; <i>Tegevuse komponent</i> õpib tundma India kultuuripiirkonna kunsti tunnuseid; analüüsib, tõlgendab India kultuuripiirkonna erinevate kunstide teoseid; tuvastab kunstide sünteesi tunnused India kultuuripiirkonna kunstiteostes võrdleb maailma erinevate kultuuripiirkondade erinevate kunstide tunnuseid; loob kunstilisi kujundeid India kultuuripiirkonna stiilis; <i>Väärtuskomponent</i> avaldab hindavaid seisukohti India kultuuripiirkonna kunsti kohta; on teadlik erinevate kultuuride koosmõjust kaasaegses kunstis; tuvastab emotsioonid piirkonna kunsti tajumisest; mõistab nende mõju oma emotsionaalsele seisundile</p>	India kultuuripiirkonna kunst
<p>Õpilane <i>Teadmiste komponent</i> juhindub araabia-moslemi kultuuripiirkonna kunsti iseloomulikest tunnustest; toob näiteid erinevate kultuuride koosmõjust kaasaegses kunstis. <i>Tegevuse komponent</i> õpib tundma araabia-moslemi kultuuripiirkonna kunstilisi, keelelisi ja kujundlikke jooni;</p>	Araabia-moslemi kultuuripiirkonna kunst

<p>tõlgendab erinevate kunstide teoseid; loob erinevat tüüpi kunstivorme (sh digitehnoloogiate kasutamine); võrdleb maailma erinevate kultuuripiirkondade kunsti eripärasid; <i>Väärtuskomponent</i> näitab oskust arutleda araabia-moslemi kultuuripiirkonna kunsti mõju üle kaasaegse kunsti arengule, argumenteerida oma seisukohta;</p>	
<p style="text-align: center;">10. klassi lõpuks on õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teadlik maailma kultuuripärandi säilitamise vajadusest; • õppinud tundma kunsti, seda tõlgendanud ja näidanud väärtushoiakut; hinnanud kriitiliselt kunsti ja inforuumi mõju vaimsete ja kultuuriliste väärtuste kujunemisele - endale ja ühiskonnale; on teadlik viisidest, kuidas neutraliseerida selle negatiivseid mõjusid enda elule; • õppinud end tundma kunsti- ja loometegevuse kaudu; neid tegevusi tulemuslikult kasutanud kunstiliseks eneseväljenduseks ja emotsionaalse seisundi mõjutamiseks; • mõistnud kunsti seost humanitaar- ja loodusteadustega, rakendanud interdistsiplinaarseid pädevusi mitmesugustes loomingulistes tegevustes isiklikus ja sotsiaal-kultuurilises keskkonnas. 	

11. klass
(52,5 õppetundi sh 1,5 tundi nädalas ja 3 tundi varuaeg)

Oodatavad õpitulemused	Õppematerjali sisu
<p>Õpilane: <i>Teadmiste komponent</i> teab ja mõistab Euroopa kultuuriregiooni kunsti rolli maailma kultuuripärandis; orienteerub Euroopa kultuuripiirkonna silmapaistvate kunstisaavutuste vahel; toob näiteid erinevate kunstide silmapaistvatest teostest, erinevatel aegadel loodud kunstinähtustest Euroopa kultuuripiirkonnas; <i>Tegevuse komponent</i> interpreteerib eri kunstiliikide teoste emotsionaalset ja kujundlikku sisu, orienteerub konkreetse kunstiliigi vahendites, määrab Euroopa kultuuripiirkonna kunsti peamised vormid; iseloostab meediasisu kunstilist komponenti; näitab initsiatiivi täitmaks loomingulisi ülesandeid erinevat tüüpi kunstitegevuses (eelkõige digitaaltehnoloogiat kasutades); kasutab omandatud kunstikogemust igapäevaelus; <i>Väärtuskomponent</i> väljendab oma muljeid, tundeid, mis on saadud kunsti tajumisel ja loomisel; näitab isiklikku ja väärtustavat suhtumist teose kunstilisse ja kujundlikku sisusse; on teadlik kunstipärandi säilitamise vajadusest</p>	<p>Euroopa kultuuripiirkonna kunst.</p>
<p>Õpilane: <i>Teadmiste komponent</i> tunneb ja mõistab Ukraina kunsti panust maailma kultuuripärandi varakambrisse; nimetab Ukraina kunsti iseloomulikke saavutusi – „visiitkaarte“ maailmas; Ukraina kunsti (eriti Ukraina diasporaa) silmapaistvad esindajad; toob näiteid erinevate kunstiliikide silmapaistvatest teostest, erinevatel aegadel Ukraina kunstis loodud kunstinähtustest;</p>	<p>Euroopa kultuuripiirkonna kunst. Ukraina</p>

<p><i>Tegevuse komponent</i></p> <p>tõlgendab Ukraina erinevat tüüpi kunstiteoste kunstilist ja kujundlikku sisu;</p> <p>toob näiteid inforuumi mõjust esteetilise maitse kujunemisele;</p> <p>analüüsib meediasisu esteetilistel kaalutlustel;</p> <p>iseloomustab Ukraina kunsti rahvuslikku eripära;</p> <p>näitab initsiatiivi täitmaks loomingulisi ülesandeid erinevat tüüpi kunstitegevuses (individuaalselt ja meeskonnas);</p> <p>kasutab omandatud kunstikogemust loominguliseks eneseteostuseks (eelkõige keskkonna kujundamiseks);</p> <p><i>Väärtuskomponent</i></p> <p>hindab Ukraina kunsti (nii rahvakunsti kui professionaalset) tähtsust rahvusliku ja maailmakultuuri arengus ning oma elus;</p> <p>näitab väärtuslikku suhtumist Ukraina kunstiteostesse – professionaalsesse ja rahvapärasesse;</p> <p>edendab rahvuslikku kultuuri- ja kunstipärandit;</p> <p>määrab oma emotsioonid piirkonna kunsti tajumisest; tuvastab, iseloomustab nende mõju;</p> <p>kasutab kunsti naudingut saavutamiseks;</p> <p>on teadlik rahvusliku ja maailma kunstipärandi säilitamise vajalikkusest.</p>	
<p style="text-align: center;">11. klassi lõpus õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • on teadlik maailma kultuuripärandi säilitamise vajadusest; rahvuslike kunstiväärtuste tähtsusest ja nende säilitamisest kaasaegses multikultuurises maailmas; tolerantseks suhtumiseks erinevatesse kultuuridesse ja nende esindajatesse, • õppinud tundma kunsti, seda tõlgendama ja väärtustama; analüüsima kunsti ja inforuumi mõju vaimsete ja kultuuriliste väärtuste kujunemisele nii enda jaoks kui ühiskonnale; • tajub ennast kunsti- ja loometegevuse kaudu; väljendab ennast kunstivahendite abil ja kasutab kunstivahendeid emotsionaalse seisundi mõjutamiseks; • mõistab kunsti seost humanitaar- ja loodusteadustega, rakendab interdistsiplinaarseid pädevusi mitmesugustes loomingulistes tegevustes isiklikus ja sotsiaal-kultuurilises keskkonnas. 	